

Foto: JKP Slovenske Konjice

Tiskano na papirju Vprint, 80 g, papirnice WPPA-IDEEM KRŠKO, d. d.

Do vratu se dušijo v odpadni embalaži

Ker družbe za ravnanje z odpadno embalažo ne izpolnjujejo svojih obveznosti, na dvoriščih komunalnih podjetij ostaja na tisoče ton odpadne embalaže.

6.000 ton
nepobrane
embalaže se je konec
leta 2016 nakopičilo
pri komunalnih
podjetjih.

Slovenci smo na področju ločenega zbiranja odpadkov lahko zgled ostalim evropskim državam, saj bo delež ločeno zbranih odpadkov kmalu dosegel 70 %. Sistem ločenega zbiranja smo uvedli pred desetimi leti. Kljub temu, da so rezultati navzven zavirljivi, pa se že več let, predvsem na področju zbiranja in prevzema odpadne embalaže, pojavljajo velike težave.

Pomanjkljiv sistem

Sistem ravnanja z odpadno embalažo trenutno deluje tako, da morajo tisti, ki dajejo embalažo na trg (embalerji, pridobitelji blaga, proizvajalci embalaže ali pridobitelji embalaže in trgovci oz. »zavezanci«) bodisi sami poskrbeti za ravnanje z odpadno embalažo v

okviru svojega individualnega sistema ravnanja z odpadno embalažo bodisi se vključiti v skupno shemo družb za ravnanje z odpadno embalažo (DROE), ki ima pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje. Zavezanci DROE plačujejo embalažnino, finančni upravi pa okoljsko dajatev.

Deležnikov v procesu je več: na eni strani so družbe za ravnanje z odpadno embalažo, ki vse bolj opozarjajo na nestabilnost sistema na več nivojih, na drugi strani je država, ki družbam za ravnanje z odpadno embalažo očita neizpolnjevanje njihovih nalog ter neuskajenost med samimi družbami. Izvajalci javnih komunalnih služb opozarjajo na neprevzemanje zbrane odpadne embalaže s strani družb za ravnanje

z odpadki. Tako se vsako leto v jesenskem času ponavlja zgodba, da v zasledovanju nižjih stroškov nekatere DROE ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Težave se kopičijo že vse od leta 2009, s strani vlade so bile že večkrat obljubljene spremembe zakonodaje, a kot pravi Sebastijan Zupanc iz GZS-Zbornice komunalnega gospodarstva: »Zdi se, da je država zaspala.«

Komunalna podjetja do vratu v embalaži

Kje vidijo težave, so nam nazorno opisali pri ljubljanski Snagi: »Čeprav so družbe za ravnanje z odpadno embalažo (DROE) obvezane prevzeti določen odstotek embalaže, dane na trg, so številne družbe za ravnanje z odpadno embalažo od jeseni 2016 dalje nehale prevzemati odpadno embalažo. Izvajalci javnih služb imajo od leta 2009 stalne težave s predajo embalaže, kar je svojevrsten absurd, saj so obenem obvezani povečevati količine ločeno zbrane embalaže. Težave s predajo embalaže so povezane tudi z dodatnimi stroški, ki jih morajo plačati uporabniki. Komunalna podjetja si namreč ne morejo 'privoščiti', da odpadkov ne bi pobrala in jih enostavno pustila na cesti, zato običajno najamejo nekoga, ki embalažo odpelje. To morajo seveda plačati, s čimer prevzamejo strošek, ki bi ga morale kriti družbe. To so dodatni stroški, ki jih podjetja zaračunajo uporabnikom, tako da občani embalažnino najprej plačajo ob nakupu izdelka, kasneje pa še s položnico.

Povsem enako je tudi z nagrobnimi svečami, ki v povečanem obsegu predvsem po prvem novembru ostajajo na dvoriščih komunalnih podjetij. Danes je na dvoriščih komunalnih podjetij prek 200 ton odpadnih sveč.«

Svoj pogled na problematiko so nam zaupali tudi v Snagi Maribor, kjer sicer večjih težav z neprevzeto embalažo lani niso imeli, menijo pa, da do težav prihaja, ker država vsako leto prepozno razporedi kvote oziroma določi deleže prevzema med vse

Foto: JKP Slovenske Konjice

družbe za ravnanje z odpadno embalažo. Zato prihaja na trgu do zmede, izvajalcem javne službe pa se količine nabirajo.

Problem je večplasten

Vsi deležniki trdijo, da je problem večplasten. Da je težava v tem, ker se kvote določajo na podlagi podatkov z začetka leta, čeprav se je največ nabere konec leta zaradi praznikov. Kvote so določene prepozno, poleg tega naj bi bila pomanjkljiva tudi evidenca pobranih količin, ki jo vodi Agencija Republike Slovenije za okolje, saj družbe za ravnanje z odpadno embalažo ne sporočajo ažurnih podatkov.

Na dvoriščih podjetij 6.000 ton embalaže

Zbornica komunalnega gospodarstva je letos med svojimi člani izvedla anketo o tem, koliko nepobrane

»Uradni deleži za prevzem odpadne embalaže pri izvajalcih javnih služb, ki jih določa vlada, bi morali biti za leto 2016 objavljeni do 30. junija 2016, dejansko pa so bili objavljeni šele 14. decembra 2016.«

Dinos

RAVNOVESJE V NARAVI

- celoviti monitoringi odlagališč, industrijskih postrojenj in čistilnih naprav
- ocene odpadkov in programi ravnanja z odpadki
- monitoringi okolja in kemijske analize (vode, tla, plinaste emisije, delovna mesta)
- poročila o vplivih na okolje in okoljska poročila
- celovit okoljski servis za podjetja
- priprava vlog, izdelava ocene možnosti za onesnaženje tal in podzemnih voda ter izhodiščnega poročila v skladu z zahtevami IED Uredbe
- ocene zemeljskih izkopov in zemljin
- analize živil, zdravil, prehranskih dopolnil, farmacevtskih pripravkov, čebeljih izdelkov ter surovin in izdelkov iz industrijske konoplje
- programi varstva okolja
- okoljsko komuniciranje in izobraževanje
- ekoremediacije

foto: osebni arhiv

»Ključni razlog za nastalo situacijo je pomanjkljiva zakonodaja, ki ne zagotavlja učinkovitega sistema ravnanja z odpadno embalažo.«

Snaga Ljubljana

odpadne embalaže se je nabralo pri njih. Pri anketi je sodelovalo kar 47 od 54 komunalnih podjetij, ki delujejo v Sloveniji. Rezultati so porazni, saj so na podlagi izvedene ankete ugotovili, da je na dvoriščih komunalnih podjetij 6.000 ton mešane odpadne embalaže. Na podlagi zbranih rezultatov je zbornica vložila prijavo na inšpektorat ministrstva za okolje in prostor.

Ko smo inšpektorat povprašali, kakšne so njihove ugotovitve in ukrepi, smo dobili precej suhoparen odgovor: »Inšpekcija za okolje in naravo Inšpektorata RS za okolje in prostor glede na prijave o kopičenju odpadne embalaže, ki je nekatere družbe za ravnanje z odpadno embalažo niso prevzele, ukrepa v skladu s pristojnostmi. Poteka ugotovitveni postopek pri izvajalcih javne službe ravnanja z odpadki v državi in družbah za ravnanje z odpadno embalažo. Izvajalcem javne službe ravnanja z odpadki je inšpekcija poslala pisne pozive, da se izjasnijo o količinah zbrane in oddane odpadne embalaže iz gospodinjstev v letu 2016. V nadaljevanju bo inšpekcija na podlagi zbranih podatkov ukrepala v skladu s predpisi, v kolikor bodo ugotovljene kršitve pri ravnanju z odpadno embalažo.«

Inšpekcija ne ukrepa

Ključni razlog za nastalo situacijo je pomanjkljiva zakonodaja, ki ne zagotavlja učinkovitega sistema ravnanja z odpadno embalažo in dopušča izvajanje nepoštenih poslovnih praks posameznih DROE, menijo pri Snagi Ljubljana. »Pristojni inšpekcijski organi zoper DROE, ki ne izpolnjujejo svojih obvez, ne ukrepajo. V zvezi z (ne)prevzemanjem ni problematična odpadna embalaža, sestavljena iz materialov, ki imajo tudi kot odpadni materiali razmeroma veliko vrednost, pač pa embalaža, za katero mora DROE plačati, da je ustrezno reciklirana ali predana v snovno/energetsko izrabo. Z neprevzemanjem

embalaže si tako nekatere DROE nižajo stroške s pobiranjem embalaže in izboljšujejo svoje poslovanje, to pa predvsem na račun komunalnih podjetij, ki imajo stroške s skladiščenjem in prevozi odpadne embalaže ostalih družb za ravnanje z odpadno embalažo, ki prevzemajo delež namesto njih. Posledice lahko čutijo tudi državljani, ki utegnejo plačati višje položnice,« so nam problematiko še dodatno osvetlili pri Snagi.

Spremeniti bo treba zakonodajo

Bolj kot obiski in ukrepi inšpektorjev je k trenutni rešitvi situacije pripomogel obisk vseh deležnikov pri ministrici za okolje in prostor Ireni Majcen 15. februarja. Po tem sestanku naj bi se, po besedah Sebastijana Zupanca, stvari pričele premikati malenkost na bolje, a dodaja: »Dokler ne bo prišlo do spremembe zakonodaje, problem ostaja.« Spremembo zakona je obljubil že bivši minister Roko Žarnič, a je ostalo le pri besedah. Zaradi vseh neizpolnjenih obljub se pri zbornici bojijo, da bo tudi tokrat tako.

Težave družb za ravnanje z odpadki

Svojo plat zgodbe so nam predstavili pri podjetju Dinos DROE Unirec, ki je ena največjih tovrstnih družb pri nas. Kot trdijo, so do konca leta 2016 pri vseh komunalah v Sloveniji prevzeli glavino mešane komunalne odpadne embalaže v deležu, določenem s strani pristojnega ministrstva. Konec leta pa je zaradi prestopa velikega zavezanca k njihovi shemi in zaradi pozno določenih deležev pri 14 komunalnih podjetjih ostalo neprevzete še 979,17 tone mešane komunalne embalaže. Vse obveznosti za leto 2016 so zaključili do konca februarja 2017. »Strinjamo se: družbe, ki ne prevzemajo odpadne embalaže, izigravajo sistem, saj za neizpolnjevanje obveznosti niso sankcionirane, hkrati pa prihranijo pri stroških in so tako lahko bolj konkurenčne na trgu. Ti stroški se prenesejo na družbe, ki obveznosti izpolnjujemo. Dvomimo, da bodo vse DROE dejansko izpolnile svojo zakonsko določeno obveznost in prevzele vse svoje količine MKOE za leto 2016. Posledično nas upravičeno skrbi, da bo strošek neprevzetega dela padel na vse DROE. Slaba luč bo ponovno padla na vse DROE, kar pa ni prav. Jasno bi morali povedati, katere DROE ne izpolnjujejo svojih obveznosti.«

Počasna država

A ob tem pri Dinusu opozarjajo na enega glavnih razlogov za neurejene razmere: »Uradni deleži za prevzem odpadne embalaže pri izvajalcih javnih služb, ki jih določa vlada, bi morali biti za leto 2016 objavljeni do 30. junija 2016, dejansko pa so bili objavljeni šele 14. decembra 2016. Mešano komunalno embalažo smo v vmesnem obdobju prevzemali po lastnih izračunanih deležih in na podlagi prejetih podatkov o količinah nastale odpadne embalaže posameznega komunalnega podjetja.«

Pomanjkljiva evidenca

Drugi razlog za težave razkrivajo pri družbi Interseroh, kjer menijo, da je pomemben razlog za ostanke mešane komunalne embalaže v netransparentnem sistemu spremljanja količin zbrane in prevzete mešane embalaže od komunal. »Podatki o zbranih količinah odpadne embalaže niso dostopni, zato prihaja med letom do nesoglasij glede tega, koliko prevzetih ton odpadne embalaže dejansko ustreza deležu, za katerega mora poskrbeti posamezna DROE. S preprosto razpredelnico, v katero bi bile vpisane količine zbrane embalaže s strani komunal in prevzete količine s strani posameznih DROE, bi zagotovili ažuren mesečni pregled izpolnjevanja obveznosti posameznih DROE do komunal,« so nam pojasnili.

Računsko sodišče predlagalo ukinitvev izjeme

Opozorili so nas tudi na del uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, ki določa, da družbam, ki ustvarijo manj kot 15 ton embalaže letno, ni potrebno plačevati embalažnine in okoljske dajatve. Po oceni Računskega sodišča naj bi take družbe ustvarile kar 50 odstotkov vse odpadne embalaže, kar pomeni, veliko izgubo za družbe za ravnanje z odpadno embalažo in hkrati velik izpad prihodkov za državo iz naslova plačevanja okoljskih dajatev. Priporočilo Računskega sodišča RS je bilo, da naj se izjema ukine.

Gre za večplastno težavo, ki jo bo treba rešiti na državni ravni. Nov zakon je obljubljen, a od obljube do parlamenta je, glede na izkušnje naših sogovornikov, predolga pot. ^{gg} Ž.K.

Del težav nastaja zaradi pomanjkljive evidence pobrane odpadne embalaže.

Stanje embalaže po posameznih DROE

	Slopek	Embakom	Recikel	Unirec/Dinos	Surovina	Interseroh
Papirna KOE	332.113	75.193	36.692	-249.966	304.537	-115.864
Steklena KOE	-150.682	210.846	-494.514	-301.568	472.026	-197.675
Lesna KOE	323.292	-37.392	-86.505	-214.672	-139.332	113.810
Mešana KOE	37.681	-5.079	-29.671	-980.581	-1.138.062	-3.858.427

še potrebno prevzeti preveč predano

ATRIK – ko se več kot 60-letne izkušnje nadgradijo s sodobno tehnologijo.

Z vzponi in padci – tako kot tudi sicer slovenskega gospodarstva in družbe – je tlakovana pot vodilnega slovenskega proizvajalca komunalne opreme. Od proizvajalca in serviserja smetarskih nadgradenj smo zrasli v ponudnika široke palete komunalne opreme:

- smetarskih vozil v vseh izvedbah in velikostih,
- cisternskih vozil od najenostavnejših za prevoz tekočin pa do najkompleksnejših sistemov za čiščenje in vzdrževanje kanalizacijskih instalacij,
- kompletnih rešitev za podzemne zbiralnike odpadkov z dvizžno ploščadjo in kontejnerji, prilagojenimi za standardna smetarska vozila in iztresalnike,
- gasilskih vozil s cisterno, prilagojena potrebam naročnika,
- kontejnerjev različnih velikosti (od 10 – 30 m³) s stiskalnim mehanizmom,
- samonakladalnih nadgradenj na vozilih,
- kooperacij na področju obdelave kovin

ATRIK d.o.o.
Povšetova ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.+386 (0)1 5208708 f ax.+386
(0)1 5208725
e-mail: prodaja.atrik@atrik.si

Vodilo naše poslovne politike ostaja:

- Upoštevati potrebe kupcev in uporabnikov v največji možni meri,
- Zagotavljati sodobne rešitve ob maksimalni kvaliteti in vzdržljivosti opreme,
- Odziven in kvaliteten servis ter oskrba z rezervnimi deli.

